

דברי התעוררות שנאמרו ע"י
הגאון הגדול רבי עזריה בסיס שליט"א
גאב"ד ראש העין

נאמר באולמי ארמונות הן ער"ה תשע"ה

מאמר
הכנה לימי הדין

ברשות הגאונים הגדולים שליט"א, עיני העדה, ראשי כוללים, דיינים, אברכים יקרים וקהל קדוש ונכבד. כאשר אני רואה את כל הקהל הקדוש היושב כאן, ובמיוחד את האברכים הצעירים, רואה אני את האחדות של בני התורה, שזהו הדבר חשוב מאוד ובפרט בימים אלו, ימי ההכנה לימים הנוראים. בפרשה שקראנו נאמר, "אתם נצבים היום כולכם לפני ה'". ומבואר, שהכוונה היא אף על יום ר"ה שכולם מתאחדים ונצבים כאבן אחת, וזאת מפני שבכלל ישראל האחדות היא אשר מעמידה אותם.

בתנחומא מובא, מעשה בזקן שהיו לו עשרה בנים. קודם פטירתו קרא לכל בניו וביקש שיביאו לפניו אגודת עצים מן היער הסמוך. הביאו לפניו הבנים את חבילת העצים כאשר ביקש אביהם, ובאו לפניו לשמוע את צוואתו לראות איך יחלק הירושה בין האחים. אך לא למטרה זו כינס אותם אביהם אלא להנחיל להם מוסר ודרך חיים. ביקש האב מגדול בניו לשבור את החבילה וכך גם מהשני ומהשלישי עד העשירי ולא עלה בידם לשבור את החבילה. אמר להם הזקן, הביאו לפני את אגודת העצים ואני אשבור אותה. התפלאו מאוד הבנים, והביאו לפניו את העצים. לקח הזקן ושבר כל עץ בנפרד.

אמר להם אביהם כך, דעו, כאשר תהיו כולכם באחדות לעולם לא יצליחו לשבור אתכם, אך אם תהיו מפוזרים ומפורדים אז יהיה קל לשבור אתכם ח"ו. ויש לדעת שהאחדות גם היא דרך לתשובה, ועם ישראל קיבל את התורה ע"י האחדות שנא' "ויחן שם ישראל נגד ההר, כאיש אחד בלב אחד" (שמות יט.ב).

והנה, עבודת התשובה בחודש זה היא הן בענינים של בין אדם למקום והן בענינים של בין אדם לחבירו. וכפי אשר דורשי רשומות אמרו, אלול ר"ת אני לדודי ודודי לי. ורמזו בזה עוד, איש לרעהו ומתנות לאביונים. וכן מה שקראנו בפרשה "ומל ה' אלוקיך את לבבך ואת לבב זרעך" ר"ת אלול, וכללו בזה את הענינים שעליהם נסובה עבודת חודש אלול, הן בבין אדם למקום והן בבין אדם לחבירו, איש לרעהו ומתנות לאביונים, לדאוג לזולת. הן בפן הגשמי, והן בפן הרוחני, וכמו שנא' (משלי לא.כו) "ותורת חסד על לשונה", וכי יש תורה של חסד ויש תורה שאינה של חסד, אלא הלמד תורה לעצמו, הרי הוא לומד. אבל הלומד תורה ומלמדה לאחרים זוהי תורה של חסד (סוכה מט:).

וזהו אם כך ההכנה שעלינו לכוון עצמינו לקראת בואם של הימים הנוראים, "אני לדודי ודודי לי", ר"ת ארבעה יודי"ם נגד התורה שניתנה בארבעים יום, וכן הוא מחודש אלול עד יוה"כ, שהם ארבעים ימי הכנה לימים הנוראים. הן על ידי ריבוי בלימוד ועסק התורה ובקיום המצוות, והן בבין אדם לחבירו. זוהי ההכנה הנצרכת אשר תכריע את האדם ואת העולם כולו לכף זכות. וכפי שאומרים חז"ל (קידושין מ:), לעולם יראה אדם עצמו כאילו חציו זכאי וחציו חייב, עשה מצוה אחת הכריע את כל העולם כולו לכף זכות. ויבוא השואל וישאל הלא גם במצבי כעת אשר מגדירים אותו כשקול, באם אעשה עוד מצוה אחת עדין מצבי יהא מוגדר כחציו זכאי וחציו חייב. וזהו סתירה. ואלא שהמכוון הוא, על האדם לעולם לראות עצמו חציו זכאי וחציו חייב, להיות תמיד במרץ של לימוד תורה ובתנופה של קיום המצוות.

"תקעו בחודש שופר בכסה ליום חגנו", בחודש - חדשו מעשיכם. שופר - שפרו מעשיכם. ואם אתם עושים כן, אומר הקב"ה, כשם שקול השופר נכנס

לשופר מצד אחד ויוצא מצד שני, אף אני אשמע הקיטרוג באוזן אחת ואוציאנו מאוזן השניה.

מורי ורבותי, אומרים בר"ה פסוקי מלכויות, זכרונות, שופרות. ונאמר "ויהי קול השופר הולך וחזק מאוד, משה ידבר, והאלוקים יעננו בקול". ישנם אשר מתעוררים בזמן שנשמע קול השופר, היתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו, אבל לאחר שעוברים ימים אלו חוזרים הם לימי השיגרה. וע"ז אומר הפסוק, ויהי קול השופר "הולך וחזק מאוד", ההתעוררות צריכה להחזיק לכל השנה בבחינת קול השופר הולך וחזק מאוד.

לכן עלינו להתחזק ביתר שאת, ובמיוחד בלימוד התורה, ובפרט לדאוג לחינוך הבנים ובני בנים, וכמו שקראנו "ומל ה"א את לבבך ואת לבב זרעך", לדאוג לדור הממשיך, לא די בחינוך הבן אלא צריכים אף לדאוג הלאה. ועל ידי לימוד התורה וקיום המצוות והתאחדות זו, נזכה שתחל שנה וברכותיה ותכלה שנה וקללותיה. ונזכה לגאולה השלימה בב"א.

נאמר באולמי ארמונות הן ער"ה תשס"ה

מאמר קול דודי דופק

בסליחות אנחנו אומרים: "ישן אל תרדם". וביאור הענין הוא כך, שבשעת השינה ישנם כמה מצבים, וכפי שהגמ' אומרת (תענית יב): יש נים ולא נים, תיר ולא תיר. נים ולא נים ההגדרה היא, כאשר קוראים לו בשמו הוא עונה, והוא מנומנם. אולם כשאומרים לו מילי דסברא הוא אינו יכול להשיב. אולם ישנו מצב בשינה גדול יותר, שכשקוראים לו הוא כלל לא עונה. וזהו תיר ולא תיר. וישנו מצב חזק יותר בשינה והוא, "תרדמה". גם כאשר מעירים אותו, ומזיזים אותו, הוא אינו שומע. עכ"כ הוא שקוע בתרדמה שהוא לא שומע ולא מגיב כלל.

וכך הוא הדבר בעבודת השם ובקיום המצוות, "ישן", באם ישן אתה מקיום המצוות, אל נא תהיה מוכה בתרדמה, אל תהיה מוקפא. נמצאים אנו היום במצב של קיפאון, וזה גרוע הרבה יותר מתרדמה.

שלמה המלך ע"ה בשה"ש (ה.ב) אומר: "אני ישנה ולבי ער" - אני ישנה מן המצוות, אבל לבי ער, עדין הוא ער. וישנם אשר לצערינו ולדאבונינו, ואף בציבור בני התורה, שחושבים שהעיקר הוא הלב. וזוהי טעות.

"קול דודי דופק" - דודי זהו הקב"ה, ימים אלו הם ימים של "אני לדודי ודודי לי" (אלול), אלו ימים שכאור"א חש בקרבה מיוחדת לבורא עולם, אבל זה רק כאשר נותן הוא מעצמו, ממחשבתו, ממעשיו, ומהגיגיו להקב"ה. וכאשר יש אני לדודי, ממילא יש "ודודי לי", הקב"ה משגיח עלינו ביתר שאת וביתר עוז, כשאנו מתקרבים אליו.

"פתחי לי אחותי רעייתי" - פתחו לי פתח כחודו של מחט, הקב"ה חפץ ג"כ במעשים, אין העיקר מחשבת הלב, אלא צריך עשיית מעשה. פתחו לי פתח כחודו של מחט, ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם, מקום שקרונוט ועגלות נכנסים בו.

"פשטתי את כותנתי איככה אלבשנה, רחצתי את רגלי איככה אטנפם" - מה עושה היצה"ר בשעה שאומרים לו דברים נוקבים, הוא אומר: טוב, לא עכשיו, מחר, אתקן מחר. אגמור את זה, ואח"כ אתחיל. וכך הוא דוחה זאת מיום ליום.

"דודי שלח ידו מן החור ומעי המו עלי, קמתי אני לפתוח לדודי וכו', ודודי חמק עבר" - לא ניתן ללכת בהדרגה, בכל יום קצת, (וכך ישנם בע"ת שחושבים שקשה בבת אחת, נחזור בהדרגה). אבל האמת היא שבהדרגה זה לא שייך, שכשאנו קיבלנו את התורה קיבלנו אותה במעבר חד מאוד. אין חכמות, אין קבלה לחצאין, אין בזה תהליך שלם, אלא בבת אחת.

"הקב"ה מצפה שיפתחו, שנבוא עם מעשים, אך היצה"ר עובד תמיד קשה, וכך אנו דוחים זאת מפעם לפעם ומזמן לזמן, וכך יוצא שמתגבר עלינו היצה"ר, וממשיכים הלאה בדרך שלנו. אבל כאשר כנסת ישראל עונה, אינני יכולה, פשטתי את כותנתי. כתוב שם, דודי שלח ידו מן החור, ומעי המו עלי. כאשר ידו של הקב"ה מענישה, דודי שלח ידו מן החור. אזי נזכר פתאום האדם לחזור בתשובה, "קמתי אני לפתוח לדודי".

"פתחתי אני לדודי, ודודי חמק עבר" - אחרי המכה, אחרי העונש. כאן כבר צריך תשובה גדולה, להראות שבאמת מאמינים ורוצים קירבת השי"ת. משום שישנם ב' דרגות בתשובה, יש תשובה מחמת העונש, אשר נקראת תשובה מחמת יראה. אולם ישנה תשובה שהיא מחמת יראת הרוממות, שאינה מפחד העונש, וכפי שכותב הרמב"ם ומגדיר זאת, שיראת העונש מתאימה לנשים ועמי ארצות. וכאן מה שנאמר זה לעמך בית ישראל.

בע"ה נתבונן בדברי הסליחות שאנו אומרים, לבצע אותם, ולא רק בבין אדם למקום, אלא אף בבין אדם לחבירו. תכלה שנה וקלותיה, תחל שנה וברכותיה, אמן ואמן.